

ธรรมานุศาสตร์

เพื่อให้ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาและส่งเสริมให้กำลังพล ทอ. มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ

การดำเนินชีวิตตามหลักพุทธธรรมในยุคโควิด ๑๙

ในการดำเนินชีวิตตามหลักพุทธธรรม หากจะพิจารณาจากพุทธสุภาษิตที่ว่า “**อาโรคฺยปรมาลาภา แผลความว่า การไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ**” ยังคงความเป็นอมตธรรม ที่ไม่ล้าหลังและไม่ล้ายุคในทุกกาลสมัย แต่กลับทันสมัยอยู่เสมอ และยังคงเป็นอมตพจน์มาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งก็คงไม่มีนักปราชญ์เมธีชนวิญญูชน หรือคณนักรคินักเขียนท่านใดกล้าปฏิเสธพุทธภาษิตดังกล่าวเป็นแน่แท้

เพื่อยืนยันได้ว่า ความสุขในการดำเนินชีวิตตามหลักพุทธธรรมในยุคโควิด ๑๙ โดยทั่วไปจะต้องขึ้นอยู่กับคนและความประพฤติกัที่กระทำออกไปเท่านั้น ที่จะเป็นตัวชี้วัดและประเมินผลได้ตามหลักเกณฑ์ของการประกอบความดี จึงขอยกหลัก **เวสารัชชกรณธรรม** คือธรรมที่ทำให้เกิดความกล้าหาญในการประกอบความดีเพื่อความสุข ๕ ประการ คือ

๑. **สัทธา ความเชื่อ** คือให้เชื่อในสิ่งที่ควรเชื่อ เชื่ออย่างมีเหตุมีผล ไม่เชื่อข่าวลือ ไม่เชื่อข่าวโคมลอย ไม่เชื่อเรื่องกุศล เป็นบุคคลตื่นข่าว เชื่อในสิ่งที่ควรเชื่อ คือเชื่อว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว และต้องเป็นสัทธาที่สัมประยุตด้วยปัญญา หมายถึง ฟังมาแล้วให้ใช้ปัญญาตรวจสอบข้อมูลให้ถี่ถ้วน รอบคอบ

๒. **ศีล คือความสำรวมระวังในการรักษากาย – วาจา** ให้เรียบร้อยเป็นปกติทั้งพูดและทำ เพราะศีลแปลว่า เย็น ถ้าทำแล้วผลออกมาอยู่ร้อนนอนทุกข์ ตัวอย่าง เช่น มือปิ่นรับจ้าง พ่อค้ายาเสพติด หรือมิฉฉาชีพทุกจำพวก ไม่อาจนอนเป็นสุขอยู่กับที่กับคนรักภายในครอบครัวได้โดยตลอด เพราะต้องคอยหลบหนีสับเปลี่ยนที่พักที่อาศัยไร้หลักแหล่งไม่มีความร่มเย็น ได้เงินจากค่าจ้าง แต่ต้องเหินห่างจากครอบครัว เพราะกลัวว่าจะถูกจับกุม

๓. **พาหุสัจจะ คือความเป็นผู้ศึกษามาก เป็นพหุสูต** เพราะการศึกษาย่อมทำให้คนมีการพัฒนาดีขึ้น มีวิสัยทัศน์ มีมุมมองในการวิเคราะห์ปัญหาและเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ดีกว่าผู้ด้อยการศึกษา การศึกษาจะช่วยย่นระยะทางแห่งการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง ถ้าไม่ศึกษาก็จะต้องเสียเวลาในการแก้ปัญหาชีวิตอยู่ร่ำไป ซึ่งในช่วงชีวิตนี้คนเหล่านั้นอาจจะต้องล้มหายตายจากไปเสียก่อน ก่อนที่จะแก้ปัญหาชีวิตได้สำเร็จ ปราชญ์หลายท่าน

เปรียบเทียบได้ว่า การศึกษาคือชุมทรัพย์ การศึกษาคือเสปียงคลัง และการศึกษาคืออริยทรัพย์อันประเสริฐ เป็นต้น

๔. วิริยารัมภะ คือการปรารภความเพียร หลักเกณฑ์ในการประกอบความดีนอกจากจะมี สัทธา-ศีล-พาหุสัจจะแล้ว ต้องเพียรพยายามบ่อยด้วย คือ ขยันหมั่นเพียรในสัจจะที่ให้เนื่องนิตย์ ต้องทบทวน ย้ำคิด ย้ำทำ ย้ำจำและนำมาปฏิบัติให้ถูกต้องยิ่ง ๆ ขึ้นไป เพราะอุปนิสัยของคนเรามักจะคิดและทำได้ สาระพ้น แต่ถ้ามีการทบทวนบ่อย ๆ ความผิดพลาดบกพร่องที่เกิดก็จะได้รับการแก้ไขให้เป็นปกติ เพราะ Nobody is perfect ไม่มีใครที่จะสมบูรณ์ได้ครบหมดในทุก ๆ เรื่อง สิ่งที่จะเป็นตัวตรวจสอบและกันไม่ให้เกิดความบกพร่องผิดพลาดได้ คือ วิริยารัมภะ คือเพียรพยายามบ่อย ๆ ดังมีคำกล่าวที่ว่า “เมื่อมีศรัทธา และศีลเป็นองค์ประกอบความดีในหน้าที่การงานอยู่อย่างสม่ำเสมอแล้วไซ้... โฉนเลยความชั่วจะมีช่องทาง เข้ามากล้ำกรายได้”

๕. ปัญญา คือความรอบรู้สิ่งที่ควรรู้ จะสังเกตเห็นหลักจริยศาสตร์ตามแนวพุทธศาสนาได้เสมอว่า หลักกรรมหมวดใดก็ตามถ้าเริ่มต้นด้วย สัทธา จะปิดท้ายด้วย ปัญญา เสมอ ซึ่งปัญญาในจริยะข้อนี้ หมายถึง ความรอบรู้ในสิ่งที่ควรรู้ ควรทราบ ควรจดจำไว้เป็นแบบอย่าง ไว้เป็นกรณีศึกษาและใช้แก้ปัญหามาในการดำเนินชีวิตในหน้าที่การงานที่ดีต่อไป เพราะว่าความรู้คืออาหารประเทืองปัญญา แต่ถ้าเป็นความรู้ที่เป็นทางมิจฉาทิฐิ ก็ให้เป็นเพียงสักแต่ว่ารับรู้โดยไม่ต้องเข้าไปคลุกคลี เพราะความรู้แนวมิจฉาทิฐิ ถือว่าเป็นอกุศลเป็นผลแห่งบาป เช่น เรื่องอบายมุขต่าง ๆ เรื่องการคดโกงทุจริตต่อหน้าที่ เอารัดเอาเปรียบ ก่อศัตรูผูกแรงแฆมาตพยาบาท จนกลายเป็นแผนการชั่วร้าย ที่คอยห้าห้าหน้าประหารกันดุจเป็นลาน มิคสัญญิ ที่ต้องพลีด้วยเลือดเนื้อและชีวิตโต้ตอบกันไปมาพวกมากลากไปชนะแล้วยอมก่อเวร ปัญญาตัวนี้ ถือว่าเป็นเสมือนภูมิคุ้มกันพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติมิให้ตกเป็นเบี้ยล่างทางชั่วร้ายใด ๆ ได้อย่างประเสริฐ

จัดทำโดย : กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

คนออก.จัดกิจกรรมส่งเสริมให้กำลังพลของ ทอ.มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ

ที่มา : วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – เมษายน ๒๕๖๓)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย